

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Міжкультурні комунікації в бізнес-середовищі»

Освітня програма	«Менеджмент»
Освітній рівень	перший, бакалавр
Статус	Вибіркова (Soft Skills)
Загальний обсяг	4 кредита ECTS (120 годин)
Форма підсумкового контролю	залік
Термін викладання	7-й семестр (13 та 14 чверті)
Тривалість викладання	2 чверті
Заняття:	4 години на тиждень
Лекції	2 години на тиждень
Практичні	2 години на тиждень
Мова викладання	українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»:

<https://do.nmu.org.ua/enrol/index.php?id=4838>

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти

Онлайн-консультації: Microsoft Teams – група «Міжкультурні комунікації в бізнес-середовищі»

Дубей Юлія Володимирівна,
доктор економічних наук, доцент, професор
кафедри менеджменту

Персональна сторінка:

<https://is.gd/kVxXuP>

E-mail: dubiei.yu.v@nmu.one

1. Анотація до курсу

Дисципліна «Міжкультурні комунікації в бізнес-середовищі» є підґрунтям для формування бази теоретичних знань і професійних навичок майбутніх фахівців у сфері міжнародного менеджменту. Вона передбачає вивчення питань щодо комунікативної поведінки в міжнародному бізнес-середовищі та формування особистості, що спроможна поділяти культурні погляди, цінності та норми інших національних та етнічних спільнот; набуття навичок обирати поведінкові сценарії у прийнятті соціокультурного контексту комунікантів.

2. Мета та завдання курсу

Метою викладення дисципліни «Міжкультурні комунікації в бізнес-середовищі» є формування компетентностей щодо використання принципів, типів, інструментів лідерства керівником та забезпечення функціонування налагодженої роботи в команді для тривалого ділового партнерства в майбутній професійній діяльності.

Завдання курсу:

- набуття теоретичних знань про основні концепції предмету та головні підходи до міжкультурної комунікації;
- формування умінь і навичок коректного спілкування при міжкультурних контактах, самостійного аналізу та уникнення міжособистісних конфліктів в процесі спілкування з представниками інших культур.

3. Результати навчання:

Дисциплінарні результати навчання:

- демонструвати знання основних категорій ділового спілкування, тактик ведення переговорів, стратегій, принципів і характеристик Демонструвати знання основних категорій ділового спілкування, тактик ведення переговорів, стратегій, принципів і характеристик;
- володіти навичками компетентної участі у професійній дискусії у сфері міжнародних бізнес-відносин, поважати опонентів і їхні погляди;
- демонструвати знання про етапи становлення, форми та механізми реалізації культурної політики в ЄС та взаємодію України з ЄС в культурній сфері;
- вміти аналізувати та знати методи подолання культурних стереотипів та міжкультурних перешкод.

4. Структура курсу

Тематика занять	Вид занять	Ресурси
1 Міжнародне середовище бізнесу	Лекція	Силабус Презентація https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=4838
1.1 Сутність та види середовищ міжнародного бізнесу		
1.2 Політико-правове, економічне, соціокультурне та технологічне середовище бізнесу		
1.3 Інструменти аналізу міжнародного середовища		
1 Міжнародне середовище бізнесу	Практичні заняття	Кейси «Міжкультурні комунікації в бізнес-середовищі»
2 Теоретичні аспекти міжкультурної комунікації	Лекція	Силабус Презентація

2.1 Міжкультурна комунікація та її роль в сучасному світі		https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=4838
2.2 Теоретичні основи міжкультурної комунікації		
2.3 Мова міжнародних відносин і співпраці		
2.4 Ділова культура та її основні типи		
2 Теоретичні аспекти міжкультурної комунікації	Практичні заняття	Кейси «Міжкультурні комунікації в бізнес-середовищі»
3 Національні особливості ділового спілкування представників різних країн	Лекція	Силабус Презентація https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=4838
3.1 Особливості ділового спілкування в країнах Європи		
3.2 Особливості ділового спілкування в країнах Скандинавії		
3.3 Національні особливості ділового спілкування в Азійських країнах		
3.4 Національні особливості ділового спілкування в Арабських країнах		
3.5 Національні особливості ділового спілкування в країнах Сходу		
3.6 Особливості ділового спілкування в країнах Америки		
3 Національні особливості ділового спілкування представників різних країн	Практичні заняття	Кейси «Міжкультурні комунікації в бізнес-середовищі»
4 Міжкультурна комунікація в контексті євроінтеграції України	Лекція	Силабус Презентація https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=4838
4.1 Культурна політика ЄС: теоретичні основи, передумови становлення та правові засади		
4.2 Стереотипи та упередження в міжкультурній комунікації: реалії українського та європейського суспільства		
4.3 Україна на шляху євроінтеграції: культурний вимір		
4 Міжкультурна комунікація в контексті євроінтеграції України	Практичні заняття	Кейси «Міжкультурні комунікації в бізнес-середовищі»
5 Комунікативні перешкоди та шляхи їх подолання	Лекція	Силабус Презентація https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=4838
5.1 Міжкультурна комунікація і міжкультурний конфлікт		
5.2 Особливості міжкультурного спілкування		
5.3 Комунікативний дисбаланс. Подолання культурних стереотипів та міжкультурних перешкод		

5 Комунікативні перешкоди та шляхи їх подолання	Практичні заняття	Кейси «Міжкультурні комунікації в бізнес-середовищі»
6 Етика і соціальна відповідальність у міжнародному бізнес-середовищі	Лекція	Силабус Презентація https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=4838
6.1 Сутність і роль етики в крос-культурному та міжнародному контексті		
6.2 Основні елементи управління етикою поведінки в зарубіжних країнах		
6.3 Соціальна відповідальність: сутність і основні сфери в міжнародному контексті		
6.4 Процес управління соціальною відповідальністю в міжнародних компаніях		
6 Етика і соціальна відповідальність у міжнародному бізнес-середовищі	Практичні заняття	Кейси «Міжкультурні комунікації в бізнес-середовищі»

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення*

Технічні засоби навчання: використовується мультимедійне обладнання. Дистанційна платформа Moodle.

На навчальних заняттях здобувачі повинні мати: гаджети з можливістю підключення до Інтернету; перевірений доступ до застосунків Microsoft Office: Teams, Moodle; інстальований на ПК та /або мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, Power Point); активований аккаунт університетської пошти на Office365.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

Загальні критерії досягнення результатів навчання відповідають описам 6-го кваліфікаційного рівня НРК.

6.2. Засоби та процедури

Здобувач вищої освіти може отримати підсумкову оцінку з дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з виконання контрольної роботи, участі в практичних заняттях та виконання самостійного завдання складатиме не менше 60 балів.

Поточна успішність складається з успішності за 6 (шість) практичних завдань по 5 балів (30 балів), оцінки самостійної роботи – виконання самостійного завдання (20 балів), оцінки лекційного матеріалу у вигляді 10 тестових питань по 5 балів (50 балів). Максимально за поточною успішністю здобувач може отримати 100 балів.

Підсумкове оцінювання	Підсумковий контроль за дисципліною (залік) відбувається шляхом надання відповідей на питання у формі тестових запитань (15 тестів по 5 балів). Також передбачено виконання індивідуального завдання (25 балів). Максимальна кількість балів, яка може бути отримана за результатами заліку – 100 балів.
Практичні заняття	Демонстрація та обговорення презентацій; дебати та дискусії, де відпрацьовуються навички міжкультурних комунікацій в бізнес-середовищі. 6 практичних занять по 5 балів. Максимально оцінюється в 30 балів
Індивідуальна самостійна робота	Виконання індивідуального самостійного завдання. Максимально оцінюється в 20 балів
Лекційні заняття	Лекційна контрольна робота максимально оцінюється у 50 балів та передбачає надання відповідей на 10 тестових питань по 2 бали кожне.

6.3. Критерії

6.3.1. Критерії оцінювання *практичного заняття*: за обговорення питань та участь у дискусії максимально можна отримати 5 балів за одне практичне заняття:

- 5 балів: активна участь у дебатах, дискусії (виступи, коментарі, активне слухання), володіння навчальним матеріалом, наведення аргументованих відповідей із посиланням на джерела;
- 4 бали: активна участь у дебатах, дискусії (виступи, коментарі, активне слухання), володіння навчальним матеріалом з незначними помилками за сутністю обговорюваних питань;
- 3 бали: активна участь у дискусії (виступи, коментарі, активне слухання) без достатнього володіння навчальним матеріалом, що має стосунок до теми обговорення;
- 2 бали: залучення до дискусії викладачем, неуважність, відсутність достатніх знань про предмет обговорення;
- 1 бал: небажання брати участь в дискусії, відсутність достатніх знань про предмет обговорення, але слухання дебатів та дискусії.

6.3.2. Критерії оцінювання *самостійного завдання*.

За виконання самостійного завдання максимально можна отримати 20 балів:

•17-20 балів: володіння навчальним матеріалом, правильність поданої інформації, логічність, послідовність, враховані відповіді на всі підпункти, наведення аргументованих висновків;

•13-16 балів: володіння навчальним матеріалом з незначними помилками, незначні помилки в логічній побудові інформації, враховані відповіді на всі підпункти, наведення аргументованих висновків;

•9-12 балів: не достатнє володіння навчальним матеріалом, незначні помилки в наведеній інформації, враховані відповіді не на всі підпункти, висновки аргументовано;

•5-8 балів: не достатнє володіння навчальним матеріалом, грубі помилки в побудові інформації, висновки не аргументовано, враховані відповіді не на всі підпункти

•1-4 бали: відсутність достатніх знань про всі підпункти завдання, грубі помилки в побудові інформації, враховані відповіді не на всі підпункти, висновки не аргументовано.

6.3.3. Критерії *підсумкового* оцінювання

Підсумкове оцінювання передбачає надання відповідей на тестові запитання та виконання індивідуального завдання. Максимальна кількість балів, яка може бути отримана – **100** балів.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів) що можуть використовуватися в освітньому процесі. Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням «Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка»». http://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/System_of_prevention_and_detection_of_plagiarism.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунаційна політика. Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Office365 та відвідування групи дисципліни у Microsoft Teams.

Рекомендуємо створити профілі та підписатися на сторінки кафедри менеджменту у Facebook.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота у рамках дисципліни дистанційно у додатку Microsoft Moodle (www.do.nmu.org.ua).

Усі письмові запитання до викладача стосовно дисципліни мають надсилатися на університетську електронну пошту або до групи в Teams.

7.3. Політика щодо перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Політика щодо оскарження оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Загороднова В. Ф. Основи міжкультурної комунікації : навч. посібник. Бердянськ : БДПУ, 2018. 314 с.

2. Радченко І. Б. Вступ до теорії міжкультурної комунікації: Конспект лекцій. – Харків: УкрДУЗТ, 2021. – 80 с.

3. Основи міжкультурного діалогу : навч. посіб. / уклад. Л. А. Євдокімова-Лисогор. – Харків : Видавництво Іванченка І. С., 2017. – 72 с.

4. Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика : колективна монографія / за наук. ред. Н. Сизоненко. Київ : Видавництво Ліра-К, 2021. 256 с.

5. Панченко (Гермасій) В. Л. Особливості міжкультурних комунікацій: елементи, етапи, стратегії розвитку. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497>

6. Braslauskas J. Effective creative intercultural communication in the context of business interaction: theoretical and practical aspects. Creativity studies. 2020. Vol 13 No 1.

8. Richard M. Steers, Joyce S. Osland. Management across cultures: challenges, strategies and skills. 4th edition. 2019. 452 p.

9. Pylypenko, Yu., Pylypenko, H., Prokhorova, V., Mnykh, O., Dubiei, Yu. (2021). Transition to a new paradigm of human capital in the dynamic environment of the knowledge economy. *Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu*, 6, 142 – 148. (Scopus).

10. Pylypenko, H., Pylypenko, Yu., Dubiei, Yu., Solianyk, L., Pazynich, Yu., Buketov, V., Smoliński, A., Magdziarczyk, M. (2023). Social capital as a factor of

innovative development. *Journal of Open Innovation: Technology, Market and Complexity*, Vol. 9, 3, 100–118 (Scopus).

11. Дубей, Ю. В., Усатенко, О. В., Папіж, Ю. С., & Юденко, В. В. (2025). Роль Soft Skills у сучасному менеджменті: комплексний підхід до розвитку компетенцій. *Актуальні питання економічних наук*, (17). <https://doi.org/10.5281/zenodo.17541977>

12. Швець В.Я, Дубей Ю.В., Папіж Ю.С., Юденко В.В. Комплексний підхід до розвитку компетенцій інноваційного лідерства через синергію особистого управління, креативності та стратегічного менеджменту. *Актуальні питання економічних наук*. 17, 2025. URL: <https://a-economics.com.ua/index.php/home/article/view/986>

13. В. Я., Дубей, Ю. В., Папіж, Ю. С., & Міро, І. М. (2025). М'які навички керівників як драйвер синергії креативності та ефективності стратегічного управління в епоху трансформацій. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*, (47), 293-301. URL: <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/1880>

Додаткові:

1. Матеріали ЄС і Ради Європи [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.isi.gov.uk.

2. Офіційний сайт Європейського Союзу. – Режим доступу : www.europa.eu.com.

3. Офіційний сайт Центру україно-африканських досліджень. – Режим доступу : <http://cuar.in.ua/cuar/main>.

4. Міжкультурна комунікація: наук.-допом. бібліогр. покажч. / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Бібліотека ; уклад. Л. Дейнека. - Електрон. текст. дані. - Луцьк, 2019.